

INHOUDSTAFEL – TABLE DES MATIERES – TABLE OF CONTENTS

Woord vooraf	V
<i>K. Geens</i>	
Avant-propos	VII
<i>K. Geens</i>	
Executive summary (NL)	IX
Executive Summary (FR)	XXI
Executive Summary (EN)	XXXIII
Inhoudstafel – Table des matières – Table of contents	XLV
HOOFDSTUK 1 INLEIDENDE BESCHOUWINGEN	1
CHAPITRE 1ER CONSIDERATIONS PRELIMINAIRES	1
<i>E. Vanderstappen</i>	
1.1. Waarmeding van de jaarrekening	2
1.2. Wettelijke opdrachten	3
1.3. Gerechtelijke en buitengerechtelijke opdrachten	4
HOOFDSTUK 2 GERECHTSDESKUNDIGE	5
CHAPITRE 2 EXPERT JUDICIAIRE	5
<i>L. Ostyn</i>	
2.1. Wettelijk kader	6
2.1.1. Algemeen wettelijk kader	6
2.1.2. Wie kan worden aangesteld als “gerechtelijk” deskundige – invoering van een nationaal register voor gerechtdeskundigen?	7
2.2. Verloop van het deskundigenonderzoek	10
2.2.1. Basisregels	10
A. Controle en actieve rol van de rechter	10
B. Onafhankelijkheid en onpartijdigheid – wraking en vervanging	11
C. Tegensprekelijk karakter	11
D. Rol van de partijen	12
E. Verzoeningsopdracht van de deskundige	13
F. Beroepsgeheim	14
G. Uitvoerbaarheid bij voorraad	14
2.2.2. Chronologisch verloop van het deskundigenonderzoek	15
A. Aanstelling	15
B. Aanvaarding of weigering van de opdracht	16
C. Installatievergadering als uitzondering	16
D. Eerste vergadering (aanvang van werkzaamheden)	17
E. Verzoening (art. 977 Ger. W.)	19

XLV

INHOUDSTAFEL – TABLE DES MATIERES – TABLE OF CONTENTS

F.	Voorverslag (art. 976 Ger. W.)	20
G.	Opmerkingen van partijen	20
H.	Bijkomend voorverslag	21
I.	Opmerkingen van partijen	21
J.	Neerlegging eindverslag en staat van erelonen en kosten (art. 978 Ger. W.)	21
K.	Begroting van erelonen en kosten	22
L.	Horen van de deskundige en van de technische raadgevers van partijen (art. 985 Ger. W.)	22
M.	Bezorgen van het eindvonnis (art. 983 Ger. W.)	22
2.3.	Oprachten voor bedrijfsrevisoren	23
2.3.1.	Aard van de opdrachten die kunnen worden verstrekt aan bedrijfsrevisoren	23
	A. Opsomming van de meest voorkomende opdrachten	23
	B. Vennootschapsrechtelijk deskundigenonderzoek	25
2.3.2.	Tussenkomst van een bedrijfsrevisor	25
	A. Wettelijk monopolie	25
	B. Persoonlijke uitvoering	25
	C. Kostprijs van de tussenkomst	26
	Bibliografie	26
	CHAPITRE 3 LIQUIDATEUR	29
	HOOFDSTUK 3 VEREFFENAAR	29
	<i>C. Remon</i>	
3.1.	Introduction	30
3.2.	Cadre légal de la liquidation des sociétés	31
3.2.1.	Modes de dissolution	31
	A. Dissolution volontaire	31
	B. Dissolution judiciaire	32
	C. Dissolution de plein droit	34
3.2.2.	La publicité	36
3.2.3.	Le liquidateur, un acteur irréprochable	36
3.2.4.	Mission du liquidateur	37
3.2.5.	Inventaire	38
3.2.6.	Réalisation des actifs	38
3.2.7.	Apurement du passif	39
3.2.8.	Affectation de l'éventuel solde de liquidation	40
3.2.9.	Clôture de liquidation	40
3.2.10.	Surveillance de l'assemblée générale et du tribunal	42
3.2.11.	Compatibilité avec la profession	43
3.3.	Conclusion	44

HOOFDSTUK 4	VOORLOPIG BEWINDVOERDER	47
CHAPITRE 4	ADMINISTRATEUR PROVISOIRE	47
	<i>Drs. S. De Blauwe</i>	
4.1.	Inleiding	48
4.2.	Beschrijving van het wettelijk kader	48
4.2.1.	Definitie en grondslag	48
	A. Definitie	48
	B. Grondslag	49
4.2.2.	Voorwaarden voor de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder	52
	A. Inleiding	52
	B. Spoedeisend karakter van de vordering	53
	C. Uitspraak bij voorraad	54
	D. <i>Prima facie</i> gegrondegrondheid – bestaan van een ogenschijnlijk recht	54
	E. Uitzonderlijk karakter en de terughoudendheid bij de aanstelling, inclusief de belangenafweging	55
	F. Subsidiair karakter van de bevolen maatregel	57
4.2.3.	Gronden tot aanstelling van een voorlopig bewindvoerder	57
4.2.4.	Personen die de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder kunnen vorderen	59
4.3.	Opdracht van de voorlopig bewindvoerder	60
4.4.	Verenigbaarheid met het beroep van bedrijfsrevisor	63
4.5.	Toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor	66
4.6.	Besluit	67
CHAPITRE 5	MANDATAIRES DE JUSTICE	71
HOOFDSTUK 5	GERECHTSMANDATARISSEN	71
	<i>M.-O. Pâris</i>	
5.1.	Introduction	72
5.2.	Contexte : l'entreprise en difficulté	73
	5.2.1. Traitement judiciaire des entreprises en difficulté	73
	5.2.2. Notion juridique d'entreprise en difficulté	74
5.3.	Champ d'application de la loi sur la continuité des entreprises	75
5.4.	Désignation d'un mandataire de justice hors réorganisation judiciaire	76
	5.4.1. Généralités	76
	5.4.2. Champ d'application de la mesure et la forme de la demande	76
	5.4.3. Profil et mission du mandataire de justice	77
	5.4.4. Question des honoraires	77
5.5.	Désignation d'un mandataire de justice dans le contexte d'une reorganisation judiciaire	78
	5.5.1. Introduction	78
	5.5.2. Mandataire de justice exerçant une mission d'assistance	79
	5.5.3. Mandataire de justice exerçant une mission d'administration	80

5.5.4.	Cas de la réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice	81
5.6.	Mission du mandataire de justice	82
5.7.	Transfert	83
5.8.	Volet social	84
5.9.	Fin de la procédure	85
5.9.1.	Généralités	85
5.9.1.	Question des honoraires	85
5.10.	Nombre et remplacement des mandataires de justice	86
5.11.	Conclusion	87

XLVIII

HOOFDSTUK 6	ONDERNEMINGSBEMIDDELAAR: ONBEKEND OF ONBEMIND?	89
CHAPITRE 6	MEDIATEUR D'ENTREPRISES : MAL CONNU OU MAL APPRECIÉ ?	89

T. Van Looke

6.1.	Enkele achtergronden rond de wet continuïteit ondernemingen (WCO)	90
6.1.1.	Inleiding	90
6.1.2.	<i>Ratio legis</i> van de WCO	91
6.1.3.	Toepassingsgebied van de WCO	92
6.2.	Ondernemingsbemiddelaar	93
6.2.1.	Profiel van de ondernemingsbemiddelaar	93
6.2.2.	Aanstelling van de ondernemingsbemiddelaar	94
6.2.3.	Taak van de ondernemingsbemiddelaar	96
6.2.4.	Aansprakelijkheid van de ondernemingsbemiddelaar	98
6.2.5.	Vergoeding van de ondernemingsbemiddelaar	98
6.2.6.	Einde van de opdracht van de ondernemingsbemiddelaar	99
6.2.7.	Wat zijn de belangrijkste troeven van een ondernemingsbemiddelaar?	100
	A. Autoriteit, moreel gezag, geloofwaardigheid en neutraliteit	100
	B. Flexibiliteit	101
	C. Vertrouwelijkheid	101
	D. Geen vertegenwoordigingsbevoegdheid	101
	E. Toegevoegde waarde voor het management	102
	F. Toegevoegde waarde versus een commissaris inzake opschorting	102
	G. Vergroting van de slaagkansen van een later collectief akkoord of gerechtelijke overdracht	102
6.2.8.	Mogelijke punten van kritiek in de huidige WCO-regelgeving met betrekking tot de ondernemingsbemiddelaar	103
	A. Volgens sommige inzichten verloopt de aanstelling van de ondernemingsbemiddelaar te confidieel	103
	B. Volgens sommige inzichten zijn de profielen voor de nieuwe functies binnen de WCO onvoldoende nauwkeurig uitgetekend	103

C.	Volgens sommige inzichten dient de genezing van het bedrijf in moeilijkheden beter opgevolgd te worden en kan het einde van de bemiddelingsopdracht beter openbaar worden uitgesproken	104
D.	Volgens sommige inzichten heeft de WCO in het algemeen en de ondernemingsbemiddelaar in het bijzonder te weinig impact op het positieve verloop van het reorganisatieproces	105
6.2.9.	Ondernemingsbemiddelaar in praktijk: onbekend of onbemind?	105
6.3.	Bijlage	107

CHAPITRE 7 CURATEUR 109

HOOFDSTUK 7 CURATOR 109

V. Yangandi

7.1.	Introduction	110
7.1.1.	Point de départ : une faillite	110
7.1.2.	Désignation du curateur – aperçu historique	110
7.1.3.	Présentation des candidats et prestation de serment	111
7.1.4.	Désignation de plusieurs curateurs ou remplacement du curateur	112
7.1.5.	Curateurs spécialisés	113
7.2.	Missions du curateur	114
7.2.1.	Introduction	114
7.2.2.	Double qualité du curateur	114
7.2.3.	Rôle du curateur en sa qualité de gestionnaire du patrimoine du failli	114
7.2.4.	Rôle du curateur qui représente la masse des créanciers	115
7.2.5.	Curateur et liquidateur : même combat ?	117
7.3.	Contrôle du curateur	118
7.3.1.	Introduction	118
7.3.2.	Juge-commissaire	119
7.3.3.	Tribunal de commerce et son président	119
7.3.4.	Ministère public	120
7.4.	Comptabilité du curateur	121
7.4.1.	Introduction	121
7.4.2.	Vérification, rectification et confection du bilan	121
7.4.3.	Type de comptabilité	122
7.5.	Relations entre le curateur et le réviseur d'entreprises	123
7.5.1.	Réviseur d'entreprises est nommé curateur adjoint (art. 27 L.F.)	123
7.5.2.	Réviseur d'entreprises est nommé auxiliaire du curateur (art. 43 L.F.)	124
7.5.3.	Vérification, rectification et confection du bilan (art. 54 L.F.)	125
A.	Généralités	125
B.	Vérification et rectification du bilan	125
C.	Confection du bilan	126

7.5.4.	Secret professionnel du réviseur d'entreprises vis-à-vis du curateur	126
	A. Base juridique	126
	B. Communications du réviseur d'entreprises au curateur	127
7.5.5.	Poursuite ou fin du mandat de commissaire en cas de faillite ?	128

HOOFDSTUK 8 RECHTER IN SOCIALE ZAKEN 129

CHAPITRE 8 JUGE SOCIAL 129

C. Van Reybroeck

8.1.	Algemene inleiding	130
8.1.1.	Definitie: rechter in sociale zaken	130
8.1.2.	Voorwaarden om tot sociale rechter benoemd te zijn	130
8.1.3.	Onpartijdigheid, onafhankelijkheid en objectiviteit met het oog op de uitoefening van het ambt als sociale rechter	131
	A. Wettelijke onverenigbaarheden	131
	B. Wraking en verschoning	132
8.2.	Historiek: een korte en krachtige wandeling door de evoluties van het Belgisch arbeidsrecht	134
8.2.1.	Oorsprong: de evolutie van het gildewezen naar een paritair samengestelde arbeidsrechtbank	134
8.2.2.	Actoren van het arbeidsrecht en hun participatierecht	134
8.2.3.	Doorwerking van het Europees en internationale arbeidsrecht	135
	A. Europese collectieve arbeidsovereenkomsten	135
	B. Nobelprijswaardige <i>The International Labour Convention</i> (ILO)	136
8.3.	Nationale bronnen van het arbeidsrecht	137
8.3.1.	Inleiding	137
8.3.2.	Belgische federale wetgeving met haar dwingende bepalingen	137
8.3.3.	Algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst	137
8.3.4.	Geschreven individuele arbeidsovereenkomst	138
8.3.5.	Arbeidsreglement	139
8.3.6.	Gebruik	139
8.4.	Samenstelling van de arbeidsrechtbank	140
8.4.1.	Zetelende magistratuur	140
	A. Alleen zetelende rechter	140
	B. Kamer met drie rechters	140
	C. Beroepsinstantie	141
8.4.2.	Staande magistratuur	141
8.5.	Materiële en territoriale bevoegdheid van de arbeidsrechtbank	141
8.5.1.	Algemeen	141
8.5.2.	Materiële bevoegdheid van de arbeidsrechtbank	142
8.5.3.	Territoriale bevoegdheid van de arbeidsrechtbank	142
8.6.	Deontologie	143
8.7.	Additionele waarde van de toevoeging van een bedrijfsrevisor als lekenrechter binnen de arbeidsrechtbank	145

CHAPITRE 9	REVISEUR D'ENTREPRISES, JUGE CONSULAIRE PRES DES TRIBUNAUX DE COMMERCE	147
HOOFDSTUK 9	BEDRIJFSREVISOR, RECHTER IN HANDELSZAKEN BIJ DE RECHTBANKEN VAN KOOPHANDEL	147
	<i>T. Gernay</i>	
9.1.	Préambule	148
9.2.	Cadre légal	149
	9.2.1. Histoire succincte du système échevinal	149
	9.2.2. Réformes successives du Code judiciaire	150
	9.2.3. Conditions de nomination et de reconduction du mandat	151
	9.2.4. Énumération des rôles échus au juge consulaire	151
9.3.	Valeur ajoutée du juge consulaire réviseur d'entreprises	152
	9.3.1. Juge-assesseur	152
	9.3.2. Nouvelle piste : le juge-conciliateur	153
	9.3.3. Juge-enquêteur	154
	9.3.4. Juge-commissaire	156
	9.3.5. Juge délégué en procédure de réorganisation judiciaire (PRJ)	158
	9.3.6. Juge chargé du suivi des liquidations de sociétés	160
9.4.	Déontologie et compatibilité professionnelle	161
HOOFDSTUK 10	SCHEIDSRECHTER EN DERDENBESLISSER	163
CHAPITRE 10	ARBITRE ET TIERS-DECIDEUR	163
	<i>F. Walschot</i>	
10.1.	Inleiding	164
10.2.	Belgische wetgeving over arbitrage	166
	10.2.1. Inleiding	166
	10.2.2. Arbitreerbaarheid van het geschil	166
	10.2.3. Plaats van arbitrage	170
	10.2.4. Samenstelling van het scheidsgerecht	171
	10.2.5. Wraking van een arbiter	173
	10.2.6. Bevoegdheid van het scheidsgerecht	174
	10.2.7. Arbitrale gedingvoering	174
	10.2.8. Arbitrale uitspraak en de afsluiting van de procedure	176
	10.2.9. Rechtsmiddelen tegen de arbitrale uitspraak	177
	10.2.10. Erkenning en uitvoerbaarverklaring van de arbitrale uitspraken	178
10.3.	Internationale aspecten van arbitrage	180
	10.3.1. Eénvormige wet van de Raad van Europa	180
	10.3.2. UNCITRAL modelwet	182
	10.3.3. Uitvoerbaarheid van arbitrale beslissingen in internationale context	182
10.4.	Institutionele arbitrage	185
	10.4.1. Algemeen	185
	10.4.2. CEPANI	185
	10.4.3. ICC	187
10.5.	Bedrijfsrevisor als arbiter?	191

10.6. Bindende derdenbeslissing	195
10.7. Besluit	199
CHAPITRE 11 MEDIATEUR	201
HOOFDSTUK 11 BEMIDDELAAR	201
<i>S. Quintart</i>	
11.1. Cadre légal de la médiation	202
11.1.1. Définition	202
11.1.2. Formes de médiation	202
11.1.3. Types de médiation	203
11.1.4. Confidentialité et secret professionnel	204
11.1.5. Processus volontaire	204
11.2. Déroulement d'une médiation	205
11.2.1. Généralités	205
11.2.2. Choix d'un médiateur	205
11.2.3. Proposition de médiation	205
11.2.3. Premier entretien d'information	205
11.2.5. Collecte d'informations	205
11.2.6. Négociations et examen des options possibles	206
11.2.7. Accord : rédaction du projet et signature	206
11.3. Compétences du médiateur	207
11.3.1. Introduction	207
11.3.2. Qu'est-ce qui différencie un médiateur agréé par la Commission fédérale de médiation d'un médiateur non-agréé ?	207
11.3.3. Conditions pour l'agrément	208
11.4. Réviseur d'entreprises médiateur : conditions et valeur ajoutée	209
HOOFDSTUK 12 SPECIAAL COMMISSARIS	213
CHAPITRE 12 COMMISSAIRE SPECIAL	213
<i>E. Vanderstappen</i>	
12.1. Wettelijk kader	214
12.1.1. Algemeen	214
12.1.2. Statuut en opdracht van een speciaal of bijzonder commissaris in de diverse financiële wetgevingen	214
A. Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen (Bankwet)	214
B. Wet van 12 mei 2014 betreffende de gereglementeerde vastgoedvennootschappen	217
C. Wetboek van Economisch Recht	218
D. Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen (opheffing van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen)	219
E. Andere wetgeving	221
12.2. Verenigbaarheid met de deontologie van de bedrijfsrevisor	221
12.3. Toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor	223